

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

GAZET'A

TRANSILVANIIEI.

Brasiovu 25/13 Apr.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvania.

Brasiovu 20 Aprile n. (Marturisire si caintia curioasa.) In „Kronst. Ztg.“ Nr. 64 dia 23 Apr. unu publicistu sasu se folosi de scirea priimita dela diet'a Ungariei, dupa care a ceea si in 12 Aprile a decisu ca, certificatele de alegere, care se dau in limb'a nemtiésca se se substérna in traductiune ungu-résca, — pentrucá se spuna ungu- rorulu, ca sasii déca au alesu si ei deputati la diet'a ungu-résca, cu acésta nici decum n'au cugetatu a se lapeda de individualitatea loru istorico-politica cá germani; ca a fi „membru alu s. cor6ne ungu-resci“ la sasii nici decum nu se intielege asié, cá ei se fia subjugati cu ajutoriulu limbai prin vre o nationalitate de ale acelei cor6ne; ca pentru ardeleni si mai alesu pentru sasii nu este nici o lege, dupa carea se se póta cere certificatele de alegere in limb'a maghiara; ca multi deputati sasesci au fostu alesi si au mersu la Pest'a numai „din Courtoisie pentru incoronare“; ca sasii astépta, cá deputatii loru se tiena in diet'a dela Pest'a cuventari numai in limb'a nemtiésca; ca inse ei sasii dupa cele intemperate vedu si pana acum, ca deputatii loru nici nu mai au ce cauta la Pest'a etc.

La t6te acestea dn. redactoru Dr. Eugeniu de Trauschenfels repetiesce din partea sa interesant'a observatiune ce o facuse inca in 24 Ian. a. c. in Nr. 13, dupa care dlui sustienea, ca deputatii sasesci in puterea profesiunii loru de credintia politica n'au ce cauta la diet'a din Pest'a, ci au se remana acasa, éra ca de atunci inc6oe universitatea natiunii sasesci inca s'a dechiaratu in representatiunea sa din 3 Mart. intocma, éra „Pesti Hirnök“, — vechiulu organu alu partitei conservative ungu-resci — incuviintia mai preste totu opiniunea universitatii.

Noi din parte-ne vomu sta pucinu numai la terminulu francescu „Courtoisie“ (= Höflichkeit, Freundlichkeit, = cortenire, politetia, complimentu, urbanitate). Acestu terminu s'a tradusu la romani in cursulu ernei trecute de catra unii altii cu „oportunitate“ si „pietate“...

Óre inse deputatii sasii oatra cine cautá se se arate corteneti, poleiti, urbani cu merge-rea loru la „diet'a de incoronare?“ Catra in- susu regele? Ci universitatea sasésca se pro- vocá cu taria la prean. rescriptu alu regelui Leopoldu II. din 1791, prin care locuitoriloru transilvani li se opresce in terminii cei mai categorici alegerea si tramitarea de deputati la diet'a de incoronare a Ungariei, din cauza ca o asemenea fapta ar lovi in drepturile fundamentale si auton6me ale acestei tieri. Si de unde potu sci sasii asié bine, ca tooma acésta si nu alt'a era se fia diet'a de incoronare? Ei inse tramisera deputati astadata cu sperantia ca, éca, va se se faoa incoronarea? apoi pentruce n'au tramisu si la diet'a din 1861 totu pe acea sperantia, ca si atunci se presupunea incoronarea? Si óre drepturile fundamentale si auton6mi'a se sacrificia in modu asié tragicomicu numai din politetia, din urbanitate, din placerea ori si cui in lume? Dara diet'a ungu-résca din 1861 si cei 60 membrii maghiaro-secui catu alesi catu denumiti la diet'a transilvana din 1863 et 1865 pentruce n'au avutu atata „Courtoisie“, atata politetia, pentrucá se priimésca Diplom'a si Patent'a, se intre in senatulu imperialu si relative in diet'a transilvana tientiuta la Sibiu, candu cu acelea ocasiuni vointi'a „determinata si nestramutata“ a regelui era prea bine cunoscuta noua totuorulu si Europei intregi? Eara din contra, pre candu diet'a din 1863/4 se pregatea a curati diplom'a leopoldina de ruine, de

privilegiu ruginite si parte nerusinate, sugrumatóre mai anumitu de viéti'a nationala a poporulu romanescu, ce mai racnete, ce mai sbierate se audia prin tíera, ca „valachii si sasii cá tradatori ce sunt voiescu a sacrificia auton6mi'a Transilvaniei!“).

Asié dara cei mai multi deputati sasii n'au potutu merge la Pest'a numai din courtoisie, ci se pare ca ei isi avea celu pucinu deocamdata — cu totulu alte indemnuri rezervate, cunoscute numai conducatoriloru. Din courtoisie — inse nu catra incoronare, ci curatu oatra natiunea ungu-résca au mersu numai deputatii din Brasiovu, unde oativa dintre alegatori strigá in érn'a tr., ca decatu se se faoa Blasch (valachi), de o suta ori mai bucuros voiescu a se face maghiari, asemenea si unulu din Rupea (Reps) si cei din Bistritia.

24/4. Dumineca se constitui Reuniunea gimnasticala romana de aici in sala gimnasiului, pe basea statutelor intarite de catra r. guberniu. Siedinti'a adunarii gen. a membriloru acestui institutu folositoriu si de multu doritu o deschise r. comisariu P. O. D. senatoru Constantinu Ioanu, si dupa una ecspunere circumstantiala a genesei si a sc6tereii la viatia publice autorisata a acestei Reuniuni, facuta prin D. profes. Lengler, cá alesu presiedinte adunantii generali, cetinduse statutele aprobate se si organisá acestu institutu dupa eunetulu statutelor. La cetirea cuvintelor aprobat6rie de statute adunarea intoná: se traiésca Maiestatea S'a imperatulu! si se rogá D. r. comisariu din partea adunarii, cá se faoa cunoscuta multiamit'a cea aderit6ria a adunarii, la locurile mai inalte. In fine se adresara multiamite: D. r. comisariu, tuturor sprijinitoriloru si confaptitoriloru la crearea acestui institutu nationalu si cu deosebire D. presiedinte Teclu, care 'si folosi talentulu castigatu prin Germani'a spre binele si on6rea natiunei sale, facundu inceputu aici la reinviarea deprinderiloru gimnice, care au facutu vertosi pre strabunii nostri in anticitate. Se i damu cu totii spriginu! pofindu inflorire acestui nou institutu nationalu! Mai pe largu dealtadata.

— Eri si adi ninse mereu pe aici, in catu t6te veg-tabilele se afla nadusite de neu'a gr6sa mai de ourma. Ventulu de nordu e acela, oare aduse si pe acestu óspe spre consternarea pomologiloru nostri, cari amenintati isi perdu sperantia traiulu vietii, mai vertosu déca va urma si vreunu inghetiu. —

Alegerile in Alba inferi6ra dupa „Korunk“ sunt otarite de comisiune pe 26, 27, 28 si chiaru in Barabandu? La Vingardu se alesa odata d. Absente si numai fictiunea si dusimania i póte denega maiortatea voturiloru. —

Proiectele de legea Unionei etc.

(Capetu din Nr. tr.)

„Art. 11. Despre aplicarea administratiunii dreptatii in genere pentru Ardélu se facu urmát6riele determinatiuni, pe care le sc6temu in estrasu: In fiacare cercu judecatorescu din pamentulu ungu-rescu si secuiescu va fi pe viitoriu numai cate una deregatoriia judiciara desfacunduse scaunele filiale si subscaunele; bulgarii din Deva si Vintiulu inferioru inca se avisasa la acestea; forurile dominale fiendu rediccate se redica si jurisdictiunea episcopulu din Belgradu si jurisdictiunea lui asupra israelitiloru se dechiaru de desfiintata si strapusa la respectivele deregatorii. Subscaunele judecatoresci

*) Se marturisimu, ca o mica coteria de romani erasi pe atunci de a cordu cu toti aceia, carii nu vrea reform'a numitei diplome, pentruca spera, ca aceea va fi stérna intréga prin uniunea, pe care nu incetasera a o spera si astepta.

din Trei-scaune, Ciucu, Gurgiu, Kászon, Aranyos (Crisiu) Miklosvár, Bardocz, se prefacu in scaune judecatoresci generale. Recursulu dela scaunele judecatoresci generale se face la tabul'a regia, care remane si pe viitoriu cá prim'a instantia in privinti'a proceselor, ce se tienura si mai nainte de ea. Procesele, care dupa instructiunea tabularia § 22 se judecá r. guberniu in prim'a instantia, treb'acum la tabl'a r., ér' in privinti'a cercelor de granitia, la cari denumiá judecatori guberniulu, pe acestia i va denumi de acum inainte ministeriulu de justitia din jurisdictiunea respectiva.

In Clusiu se va asediá o curte de apela-tiune, care va decide procesele apelate dela tabul'a r. si dela universitatea natiunii sasesci. La tabul'a septemviralu din Pest'a se asiadia unu despartimentu de pers6ne deprinse in legile Ardélului, la care se strapune dreptulu de ultim'a instantia exercitatu mai nainte de cancelari'a Ardélului in numele Maiestatii. — Tienerea forurilor productionarie dupa compilate, precum si ecsecutiunea respectiva pana la alta ordonare se suspendésca. Determinatiunile art. XV din Posoniu 1848, privitoriu la procesele de avicitate se estindu si la Ardélu cá si feriite judecatoresci. Plansorile in caus'a procesuala se voru resolvi de catra despartimentulu intrupatu cu tabul'a septemviralu, afara de casurile pentru gratia in procedura penala, care se avisasa la ministeriulu de esterne etc. In causele transilvane si inaintea judecatoriloru transilvane administratiunea dreptatii se va face dupa dreptulu privatu transilvanu si dupa ordinea procedurii Ardélului.

Procesele montanistice voru apelá dela judeciele de prim'a instantia la tabul'a r. din Pest'a si de aci mai incolo. Dreptulu administratiunii legale de pana acum a tuturor partiteloru relegi6se se va sustiené si de aci incolo suptu priveghiarea suprema a regimulu. Legile ungu-resci de politia romanu si pentru Ardélu, care va avé judecatorie cambiale in Clusiu si Brasiovu cu apelare la judeciulu cambialu din Pest'a. — Judecatorii voru fi supraveghiati de ministeriulu justitiei, care fara tiermurire va denumi pe judecatori, ér' la prim'a instantia se voru alege prin jurisdictiunile respective. (Candu ar mai depinde denumirea judecatoriloru de ministeriu maghiaru amu numerá mai pucini judecatori de romanu, decatu pre cati aveamu suptu compilate si aprobate! R.)

Art. 12. Suna despre ocuparea deregatoriiloru superi6re in scaunele secuiesci si sasesci, cari deregatori superiori toti se voru denumi de catra ministeriulu maghiaru atatu in scaunele secuiesci, oatu si in cele sasesci si districte. —

Comesulu natiunii sasesci se va alege liberu de catra natiunea sasésca si in puterea putetiunii lui oficiale va fi membru consiliulu de statu in Pest'a. (Pana aici din grati'a unionistiloru nu dederamu de pomenirea numelui natiunii romane din Ardélu, neoi de vreo considerare a ei cá trait6re. R.)

Art. 13. Despre oficialii aplecati la oficiale publice de pana acum in Ardélu:

§ 1. Dintre oficialii, cari erau aplicati pana acuma in Ardélu pela oficiale publ. va reapplicá ministeriulu pe aceia, pe cari i va aflá destoinoi de aplicatu (negresitu, ca ministeriulu si va reapplicá ér' numai ómeni de ai sei. R.)

§ 2. Dintre ampoiati neaplicabili (de sine se intielege, cari potu fi neaplicabili! R.) cei, ce portara oficiu impreunatu cu pensiune, cu privire la tempulu servitiulu potrivitu cu ordinea sustatória, se voru pensioná, pensiunea se asecura si acelor'a, cari acum s'au aplicatu, inse mai tardiu din vre-una cauza, care nu trage dupa seno pedépsa legala, se departésca din oficiu.

§ 3. Salariulu de pana acum nu se póte

miciorá pentru oficialii aplicati; ér' neprimindu oficialu oferitu, perdu dreptulu la pensiune.

§ 4. Si aceia perdu pensiunea, cari in urmare a unei cercetari criminali se convingu, ca au comisu vre-o fapta penibila.

Art. 14. Despre esercérea provisoria a activitatii, ce compete adunariloru jurisdictionale (comisiuniloru de comitatu):

§ 1. Esercérea activitatii legale competente jurisdictioniloru, in comitatele transilvane, districte si scaunele secuiesci, pana la alta ordonare a legislatiunii (?) se incredintiasa comitetelor permanente.

§ 2. Membrii acestor comitete permanente se voru alege prin aceia si din aceia, cari posedu dreptulu de reprezentatiune populara.

§ 3. Numerulu membriloru acestor comitete lu voru determiná in sele jurisdictioni cu privintia la estinderea si poporimea lor.

§ 4. La facare jurisdictione se computa si graniti'a militara, ce se afla in teritoriulu acelei jurisdictioni.

§ 4. Afara de numerulu membriloru alesi se tienu de comitete si oficialii jurisdictioniloru.

§ 6. Acésta comisiune permanenta se va aduná sub presiedinti'a primului séu alu 2-lea oficialu superioru si va esercitá in numele jurisdictionii tóte acelea functiuni, care dupa lege si constitutiune competu adunariloru jurisdictionali (séu de comitatu).

§ 7. Universitatei natiunii sasesci i-se lasa legal'a ei activitate oficiala.

§ 8. **Limb'a** oficialu in comitate in districtulu Fagarasiului si in scaunele secuiesci va fi cea maghiara, in scaunele si districtele sasesci cea germana, (romana?!!) afara de scaunulu Oresciei, in care si pana acum erá in usu limb'a maghiara. Protocólele se voru compune in limb'a oficiala. (Acést'a este §-lu legii, in a carei putere maghiarii nu vréu se considerese limb'a romana, decatu numai din sila incurca cate o traducere romana fara catu de pucina autenticitate! R.)

§ 9. Jurisdictionile cu ministeriulu si cu judecatile mai inalte vor portá comerciulu in limb'a maghiara.

§ 10. Fienduca guberniulu incéta, va diace pe viitoriu in activitatea comisiuniloru permanente a ordoná in casuri legale brachiulu civile (ad. mediulóce civile de sila). —

Art. 15. Despre alegerea oficialiloru in comitatele ardeleniloru, in districte si scaune.

§ 1. In comitate, districte si scaunele transilvane pana la regularea cea mai de aproape pe calea legislatiunii se va esecutá alegerea oficialiloru de oatra aceia, cari erau indreptatiti la alegerea deputatiloru pentru legislatiunea presenta.

§ 2. La secui si sasi in privintiu oficialiloru inferiori se lasa dreptulu de alege fara candidatiune, respective elu se restitué.

§ 3. Pe viitoriu neci unu amplotu inferioru in comitate, districte si scaune nu se va supune aprobarii. (Tiénete romane, déca. — R.)

§ 3. Oficialii inferiori se voru alege dupa ordine si deosebitu pentru fiasce-care postu.

Art. 16. Despre cerculu de activitate alu cetatiloru transilvane, si alu localitatiloru previedute cu unu magistratu regulatu. Determinatiunile articolului d. l. XXIII, XXIV diu Posoniu din 1848 (despre autonóm'a administrare interióra sub supraveghierea regimului) se voru estinde si la orasiile transilvane si la localitatile previedute cu unu magistratu ordinatu (centralisare altfelu, a la Bach, petutindenea R.).

Art. 17. Despre infiintarea gardei nationale in Transilvani'a. Determinatiunile art. d. l. XXII din Posoniu 1849, se estindu si la Ardélu cu urmatóri'a dechiarare:

§ 1. Fienduca in Transilvani'a n'a fostu reportu urbarialu regulatu, si in urmare a acesteia chia'i'a de destoinicia asediata pre o diumetate de sesiune urbariala nu se póte aplicá acolo, pana la regularea prin legislatiunea cea mai de aproape, se socotescu destoinici si obligati pentru gard'a nationala acei fosti iobagi transilvani, cari erau obligati a face domnului seu de pamentu pentru urbarialitati, robote cu tragatori, ohiaru de le-au rescumperatu si cu bani.

Art. 18. Determinatiunile art. d. l. XI si XII din 1840 privitorie la supraveghierea hotareloru, apelor si canaleloru se estindu si la Transilvani'a cu urmatoriulu adausu explicatoriu:

§ 1. Determinatiunile acelea, care in acei articuli d. l. (XI si XII) se referescu la activi-

tatea fostiloru domni de pamentu, sunt a se intielege dupa stramutatele relatiuni.

§ 2. Agendele acelea, care in articulele recitate facu oblegamintea oficialiloru din comitate si orasie, in jurisdictionile transilvane voru face oblegamintea acelor oficiali, cari de si suptu alta numire, totusi in cerculu analogu de activitate esercésa asemené activitate si oblegaminte.

Art. 19. Despre pretiurile sarii in Ardélu.

§ 1. Pretiurile de pana acum ale sarii grunduóse (solide) suptu opasatóriele impregiurari de acum ale tieiei acesteia nu se voru mari.

§ 2. Ivórele de sare (slatina, muratura, apa sarata) se voru folosi din partea comunelor conformu cu determinatiunea, ce o va face ministeriulu de finantia.

Art. 20. Despre militarii granitari secui si olahi (romani) in Ardélu.

§ 1. Sistem'a militara, ce susta acum intre secui si romani, ce facu servitiu militaria, si repórtele sticatiose, ce se nasou din elu, in puterea legii presente se desfiintiasa.

§ 2. §-lu 22 d. l. din 1848 si legea adusa in privintia apararii tieiei precum si legea ce tractésa despre puterea armata se estindu si preste ei, si in sensulu legiloru acestor'a pe bas'a egalei indreptatiri sunt obligati la servitiulu militaru intooma cá si ceialalti cetatiani ai tieiei.

§ 3. Pana candu pusetiunea cea plina de pericule a patriei pretinde fiint'a de facia in tabera a militariloru secui si olahi, se voru poté facu din tr'ensii amesuratu cu tempulu servitiulu numai atatia, cati se inlocuiescu prin reoruti. Si faoltarea acésta numai atuncia se póte face, candu recrutii in decursu de unu tempu prefiptu voru fi esercitati.

§ 4. Cu esecutarea legii acesteia se insarcinésa ministeriulu. (Finea.)

Aici nui patria, nu i autonomia legislativa, nu i limba si natiune, nui autonomia besericéscá, nui libertate, déca e ministeriu maghiaru; reu, reu si ér' reu! Dar' ce e bunu in proiepte? Respunda renegatii. —

Din districtulu **Fagarasiului** in 20 Aprile.

Astadi representanti'a centrale trecú preste tóte greutatile ce se redicara in calea a doue siedintie precedente in urm'a propuneriloru facute de una parte si de alt'a, si adeca vedindu, ca fara distingere de partita se dá espressioni doririi de a se pune una data capetu frecariloru, in intiesulu instructiunii s'a purcesu la ordinea dilei, si s'a determinatu se se incépa alegerele in 1-a Maiu. Acést'a determinatiune a urmatu parte pentruca nu mai pretindeau nece membrii maghiari a se revedé listele, parte pentruca romanii inca si aflara unu feliu de satisfactiune in reinnoit'a dechiaratiune a inaltului gubernu cuprinsa in decretulu mai deapropé adresatu deadreptulu reprezentatiei centrale, in care se dice, ca acelasi inaltu a aflu lucrarele in ordinea cea mai buna, lasandu inse in voli'a reprezentatiei a face sub responsabilitatea s'a scaimbarile ce le va aflá necesarie.

Dupa acést'a precedentia veti fi cugetandu, ca pre la noi armonia si-a data mana cu infratirea si impreuna au alungatu spiritulu neintielegerei, acestu inamicu potericu si derapenatoriu alu dreptatei si iubirei fratiesci; inse nu e asia; ca-ce minoritatea maghiara nu vrea a se abate dela imaginatiunea s'a, ca déca protestele lor nu si-au aflu consideratiunea sperata de densii la in. gubeinu, voru se-o afle nesmentitu la diet'a din Pest'a, care singura e chismata ale face pre volia nimicindu atari alegeri, din cari n'aru esi deputati romani de simtiementele si convictiunile unui Hosszu, cari se se inchine suprematiei maghiare, as'a ni-o spuse verde d. Fúlep in disput'a sa cea infocata de eri. Ce erá dara mai cu scopu pentru romani de catu a se abate dela tóte incercarile de complanare, si ai lasá in pace se protestese catu vor vré. Dupa desemnarea dileloru de alege reprezentanti'a pasi mai departe si in mani'a tuturoru protestelor din partea dloru reintregi comisiunile electorali alegundu in loculu membriloru, cari au renunciatu, si de intre maghiari, dara fiinduca nu volira a primi au alesi in loculu lor alti romani si sasi. Acést'a procedura dupa opiniunea mea a fostu intieptu, ca-ce a mai voli se li se satisfaca doririi lor erá a luá rol'a lui Sisiphus, erá ate intórce intr'unu cercu vitiosu, erá a portá temere si asupr'a acelei pro-

cedure, unde legea retrograda dupa carea se facu aceste alegeri nu cuprinde nece unu § detiermuratoriu. Noi dara vomu alege, pentruca au alesi tóte municipale Ardélului; inse nu soiu óre merge-voru alesi nostri la Pest'a? spre ase supune neplaciloru ce au se urmese din atatea proteste fara capeteniu, si singuru numai pentru rol'a impartita se-o joce una mana de maghiari intr'unu districtu romanescu, aceea inse ce doresce opiniunea publica a romaniloru priceputi de pre aici, e, cá densii se se punia in cointielegere cu ceialalti reprezentanti romani si de aici din patria se faca una reprezentatiune prea umilita catra Maiestatea S'a Imperatulu si Marele nostru Principe, descoperindu dorerile natiunii si cerundu vindeoarua lor pre cale legale in tier'a sa propria.

Sz. Reginu 15 Martiu. (Urmare.)

D. corespondinte din abundanti'a reutatei animei s'ale, nu aflá terminu mai obscuru de catu a me numi Jud'a vendiatoriu, acestu nume e pre tare potrivitu lucriloru Domnii sale, Juda a vendutu pe Christosu intregu cu 30 de argenti, dara autorulu art. dupa ce au trasu pielea de pe sermanulu romanu, iau mancatu carnea, acum numai ósele góle le aru vinde mai scumpu de catu 30 de argenti. D. corespondinte doresce a figura inaintea romaniloru, cá unu barbatu zelosu, nationalistu mare, unu eron si anteluptatoriu, si déca 'mi atribue acea popularitate de a puté conduce¹⁾ 400 de romani, in departare de 18—20 de miluri, pentru ce n'au desfasuratu Domniasa acea energia de ai abate dela castrele strainiloru, fiindu in Turd'a, unde eu nu eram de facie? — pentru ca au sciutu — ca nevinovatulu poporu, care din celea trecute cunoscundusi omenii sei, sci judeca pe viitoriu, de cine se se ferésca, cum iaru fi veditu placuta faci'a, in aceiasi totu atatia lupi rapitori imbracati in pele de óae, totu atatia judi incarnati vendiatori si asupritori de poporu, bajocuritori de preoti, de acei preoti, cari prin mancari si beuturi nu s'au potutu intrebuinta de ruginatóre unelte spre a se face mai tardiu risu si bajocur'a strainiloru²⁾ precum se facura unii. — (Unde? cum? pe facia! R.)

Cumca eu asi fi disu, ca maghiarii sunt tari si cu ei tractésa Imperatulu — ei se ne representese pe noi? Acésta este asemenea scornitura si mintiuna, cá si cea de antaiu, ca am fostu in Turd'a (nu e adeveru; in coresp. nu se dice c'ai fostu in Turd'a, ci prin fiu — R.) conducundu 400 de romani — dara posito sed non concessu se fi disu — au in fapta nu este asia? (!) au maghiarii nu se lupta pentru binele (loru! loru! R.) patriei si usiurarea popóloru (secui si maghiaru! R.) de greutatile acelea, cari l'au adusu la sap'a de lemnu³⁾ dupa a mea parere, interesele patriei, care sunt comune, le potu representa (cum?! R.) pe candu interesele natiunii nóstre le va representa sanatos'a inteligentia romana (déca va fi alesi maghiaru deputatu?! R.) —

Acestea le cunósce si poporulu celu mai de diosu (nu credu R.) si acésta e caus'a, ca pe lunga tóta starvinti'a si a unora bravi bar-

¹⁾ Numai de alegeri e vorb'a in art., nu incapu aici alte diversiuni si excursiuni; dovedesce, ca ai indemnatu pe romani la unitatea cugetelor, cá se'si de voturile nedesbinate cu totii numai unui romanu, fia elu cine va fi, fia macar si unu plugariu desteptu si preceptu, cu anima inse sincera si devotata pusetiunii nóstre moderne de dreptu nationalu coegalu, de dreptu de status et ordo alu patruea in autonóm'a Transilvani'a, care dreptu se incéca unionistii a nilu inmormenta cu conlucrarea lor, si te vomu pune de ecsemplu, si te vomu lua in aperare cá pre lumin'a ochiului providentialu nationalu. — R.

²⁾ Negresitu, ca cei ce se inchina strainiloru adi, pentruca mani se le devina stergatori de calciaminte, merita a fi risi si umiliti; inse cei ce 'si apera dreptulu coegalu voru fi si de straini mai multu respectati, decatu creaturele lor. — R.

³⁾ O vorba cá acésta o pórtá in gura numai renegatii, cari inca voru da in budie catu de curundu; dar' unui preotu romanu nu i ertatu a vorbi cu atata usiuratare; dar' ei óre in 400 ani de ce nu l'au scosu din sapa de lemu?! poti se fi atatu de usioru, catu numai se admiti, ca acum ei voru ferici pe romani, in momentele, candu se silesu si cu coruptiuni a impedece aspiratiunile romaniloru, cá se n'aiba reprezentanti in dieta, unde se impartiesce dreptulu, fericirea?! Nonne ex abundanti'a cordis loquitur os! — R.

Cronica esterna.

bati, zelosi natiionalisti si fideli fii natiunei n6-
stre uni parasandu castelele n6stre se inciepta in
alu strainiloru, (fienduca n'au angeru neci cre-
dintia de virtute romana! R.). Au eu, s6u
influinti'a mea a fostu cauza, ca in comitatulu
Solnocului mai toti alegatorii romani (nu e ade-
veru, ca numai renegatii R.) au alesu maghiaru,
in comitatu Clusului, Albei, Cetatei de balta,
Huned6rei, si alte locuri, unde romanii au fostu
in absoluta maioritete (nu e adeveru! date false
aceste R.). Parasindu pe ai sei s'au alipitu de
straini?*) eu am fostu cauza, ca nobilimea ro-
mana din comuna Pogacsa sub conducatorii
autorului fiindu, au votatu pentru straini? Nu
eu Domniloru! oi tractarea cea ne umana a
unora, trasurile celea ne audite ale altora au
instrainatu, si instrain6sa pe di ce merge popo-
rulu nostru, si dela cei mai fideli ai sei con-
ducatorii. — (si mai multa vina inse p6rta toti cei
ce se retraseru dela actiunea natiionala, c6 se
placa strainiloru! — R.) (Va urm6.)

Dela diet'a din Pest'a.

In s6dintia casei de diosu din 18 Apr.
indata dupa ratificarea protocolulu s6dintiei pre-
cedente arat6 presedintele, ca Mich. Binder si
Thoma Drottler, deputatii din Nocricu, si-au
datu credentialele; apoi se fac6 cunoscutu
resultatulu alegerii facute dintre ardeleni pentru
comisiunea obiectelor comune. Cei alesi sunt
o. Wolfgang Bethlen, Fridericu B6mches, Ios
Hosszu, Carolu Zeyk cu cate 227 voturi; o.
Em. Miko cu 226, c. Gothard Kun, Mich. Miko
cu cate 225, c. I. Bethlen, br. Gabr. Kem6ny,
Gr. Simai, Carolu Torma cu cate 224, Fridr.
Fehdenfeld, Gecz6, Andr. Zimmermann cu cate
222 si Ladislau Tisza cu 221, si asia comisiu-
nea e inchiaata. — Cas'a primesce apoi invi-
tatiunea orasiului Alba regala de a lu6 parte
la descoperirea monumentulu redicatu poetulu
V6r6smarti (care cant6: „Totu omulu se fia omu
si maghiaru pe lume“ etc.) si c6 conducatoriu
deputatiloru, ce voru a lu6 parte la numit'a so-
lemnitate se denumi Carolu Zeyk. Dupa aceea
se dechiara verificati I. Tulbasiu, I. Balomiri,
deputatii din Orastia, o. Alecs. Bethlen din Sol-
noculu inter., Andreiu Med6n din Chioaru, cer-
culu Remete, cont. Samuelu Vass din Doboca,
care in programulu seu de candidat apromisese
romaniloru, d6ca lu voru alege, multe, Gustav
Lang si br. Sam. L6wenthal deputatii Bistritiei.
Petitionile date de maghiari si sasi pentru ne-
micirea alegerii lui Tulbasiu si Balomiri se pi-
vira c6 unele, ce nu sunt spriginite prin docu-
mente de ajunsu. Asem6n6 si pentru cont. A.
Bethlen si Andr. Med6n, pentru care cercetarea
ordonata dovedi, ca incus'a e nefundata, si dupa
acestea se inchei6 s6dintia.

— Deputatiunea croata si-a alesu presie-
dinte pe eppulu Strossmayer si dep. regnicolara
maghiara pe o. Anton Mailath si in 19 tienura
laolalta o consultare, fara c6 se se scia ceva
despre resultatulu ei.

„Pesti Napl6“ inse si „Magyar Vil6g“ tre-
salta de bucuria, ca magnatii Ungariei nu s'au
facutu desertori intereselor maghiare, ci au
primitu adres'a casei de diosu intocma, cu care
faptu au doveditu, ca maghiarii cu mare ou micu
vr6u se fia una si natiunea p6te se fia munda
ca dorintiele ei voru merge la Domnitoriulu c6
dorinti'a unui singuru omu; si ca acuma potu
sper6 maghiarii, cumca nimene nu se va mai
afli, care se mai p6ta pretinde la locul com-
petentu, cumca soi mai bine, de ce are lipsa
natiunea maghiara, decatu insasi natiunea Unde
o natiune intr6ga si concentra doririle, acolo e
multu de speratu.

— Candu natiunea romana intr6ga s6u si
deputatii ei solidari cu toti si-ar arat6 dorin-
tiele pentru perfect'a egala indreptare natiu-
nala, sum securu, ca i s'ar respect6 si a ei do-
rintia chiaru si in contra solidaritatii maghiare,
pentruca vocea unei natiuni intregi inoa este
vocea lui Ddieu, si intre d6ue voci ale duoru
natiuni ar trebui neaparatu se se faca compro-
misu din partea cor6nei pentru ambe partile
multiamitoriu. Se ne intrechemu dar' adi in cu-
ragiu! Ac6st'a e parol'a dilei, 6r' nu a face
t6te pe p6it'a celoru, ce 'ti pregatescu jugulu
politicu! —

*) Asta e cornurata si cu intentiune contranatiu-
nala disa; Romanii respectivi au referitu adeverulu, ca
romanii au votatu pe romani, 6r' cei corupti per avia,
devia. — R.

ROMANIA. Dupa cum ne asecura scirire
primita din Romania, apoi chiaru incercarea cea
tradatori6 a insurgentiloru straini din Iasi si fe-
ricit'a nadusire a ei a lasatu dupa sine cele mai
neasteptate urmari, fienduca Iasiinii astadi sunt
cei mai infocati subscriitori la plebiscitu si dorii-
tori de a curma, pentru totod6una desbinarile
si incercarile tradatori6 de unirea Romaniei prin
asiedierea unui principe strainu pe tronu, fiind-
ca acum toti sunt de convingere, ca altufeliu
nu se p6te pune capetu neci p6niriloru si pla-
nuriloru rusesci de a se ingera spre a impila
inflorirea si imputerirea natiionalitatii romane prin
nutrirea intrigelor intre pretendenti de tronu,
neci altoru metehne straine cu asem6n6 ten-
dintia si de asem6n6 calibru nu se p6te pune
stavila pentru totod6una fara castigarea unui
principe apusanu cu influentia si legaturi vigo-
roase. — Pana in 21 Apr. plebiscitulu, cu t6te
pucine esceptiuni representa mai intregu votulu
universalu alu reprezentantiei natiunii, si scirile
dela Constantinopole inoa au inceputu a fi fa-
vorit6rie vointiei natiunii nu numai in privintia
sustinerii unirii, ci chiaru si pentru alegerea
unui principe strainu. P6rt'a numai atat'a pre-
tinde, c6 sum'a drepturiloru ei de suzeranu se
nu se alterese prin aducerea unui principe strainu.
Intre Rusi'a si Constantinopole telegrafulu e
ocupatu cu corespondentie oficiali, ale caroru cu-
prinsu nu se scie. Elu inse va fi fara indoie
deavinuirea, cumca trist'a afera dela Iasi n'a
fostu provocata de influinti'a rusa, care neci
odata nu se p6te escus6, fienduca Rusi'a 6r6
pre bine informata atatu prin diurnalele din
Petersburg, catu si in conferintiele dela Parisu
despre tendintiele antiunionistice, ce 6r6 croite
dupa planu prin 6menii fruntasii muscalesci,
cum sunt, Kneazii Moruzi, care invinuire are
cu atatu mai mare credibilitate, cu catu ca con-
sululu rusescu chiaru si provocatu de prefectulu
Stefanu G6lescu inainte de prorumperea sce-
nei acelei sanger6se n'a facutu neci unu pasu
spre a imp6d6ca o atare incercare tradatori6; a
trebitu dar' se scia, se scia si se consimta s6u
celu pucinu se favorese punerea in lucrare a
tristei scene.

Min. de interne emise d6ne circulare, prin
celu de antaiu demanda a se public6 prin t6te
comunele rurale, ca pamentulu, ce s'a datu fo-
stiloru clacasi este proprietatea lor si nimene
nu se p6te atinge de ea, semnu, ca se afla agi-
tatori intre poporu. Prin alu 2-lea se face cu-
noscutu, ca guvernulu nu se crede in dreptu a
lu6 neci o mesura in contra actiunii alegeriloru
pana candu voru decurge pe calea legii.

D. Simeone Mihali profeseru de istori'a
naturala la liceulu din Craiova fac6 o oferta
statulu Romaniei prin o sumisi6ra de 300 lei,
nu c6 imprumutu, ci c6 ofertu, vediendu, ca
ti6r'a se afla materialuminte strimtorata. Ac6sta
oferta, c6 denariulu veduvei trebuie se serv6sca
de esemplu pentru iubirea de patria si natiu-
nalityate mai pre sasu de familia si de ori-ce
alte interese proprii.

Referatu domnulu ministru secretariu de statu
la departementulu cultelor si instructiunii pu-
bliche, oatra consiliulu de ministri.

In mediloculu preocupatiuniloru de reforme
regenerat6re ale tierei n6stre, nu trebuie se ui-
tam, dloru ministri, ceea ce datorimu limbei
si literelor n6stre nationale. Limba poporu-
lui romanu, eteru'a doved6a a latinitatii tierei
n6stre, reclama imperiosu cultulu seu, suptu
ped6psa de a numai put6 servi de veiculu cu-
getarii nationale in nou'a s'a dezvoltare.

Cultivarea limbei e rechiamata imperiosu,
dloru ministri, si de alte diverse imprejurari.
Fericit'a reintroducere fara suficient6 preghatiri a
literelor vechi latine, in scrierea romana d'ua
parte, de alta introducerea in limba a nenum-
rati termeni de jurisprudentia, cu novele insti-
tutiuni si legi, au ocasionatu, nu trebuie se ne
ascundemu ac6sta, asia de mare perturbare in
mersulu si dezvoltarea normale a limbei, in catu
astadi, mai multu de catu ori candu, domnesce
in privintia ei o adeverata confusiune si anar-
hia. Ac6sta anarhia si confusiune preocupa se-
riosu nu numai pe romanii din Principatele-U-
nite, dara si pe cei din provinciile dependinte
de puteri straine.

Guvernamintele nationale, dloru ministri,
nu potu consider6 cu ochi indiferenti o aseme-
nea stare de lucrari, istori'a ne ar6ta in adeveru,
catu sunt de mari influentiele limbei, influentiele

literaturii asupra spiritulu si insusi caracterulu
nationale. Esista o legatura intima si nedes-
tructibila intre cugetare si expresiunea ei es-
terna. A regularisa, a fixa, a stabili acea es-
presiune si form'a esterna, este a regula-
risa si da stabilitate insasi cugetarii. Din acest
punctu este o datorita nu numai nationalu, dara
si de prudintia pentru guvernamentu, c6 sesi
p6rte atentionea si ingrigirile s6le asupra fazei
prin care fortia lucrurilor impinge limbagiulu
nationale. Catre acestu considerantu concurgu
si laudabilele donatiuni facute in interesulu cul-
turai limbei nationale. Intre aceste donatiuni
este acea a repausatulu d. Vangele Zappa. Anca
de la primirea sumelor donate, Ministerulu
Cultelor si instructiunii publice a inaintatu in
intielegere cu consiliulu superioru de instructiune
publica, diferite concursuri literarie, cari t6te au
remasu pana astadi fara de nici unu resultatu,
si ac6st6 lesne se p6te esplica, dloru ministri,
a ascept6 de la concursuri facerea unui diction-
naru romanu, seu fia si elaborarea unei defini-
tieve gramatice romane, 6r6 a ascept6 imposibilulu.
Cea-a ce la alte pop6re a fostulu lucrari a dieci
de ani si a numer6se societati, cumu putea sese
capete de la cunosointiele, veri catu de profunde
fia ele, ale unui singuru individuu?

Acestea considerandule sub semnatulu,
de acordu cu spiritulu dispositiuniloru, si ascult-
tandu si consiliulu de instructiune publica, a
schitatiu, prin anesatulu regulamentu, cadrulu
unei societati menita a da tierei intr'anu timpu
catu mai apropiatu acele doue mari colonate
ale templulu seu literaru, gramatic'a si glosa-
riulu limbei.

Regulamentulu acesta prevede, dloru mi-
nistri, formatiunea societatii leteraria romana de
membri din t6te provinciile locuite de romani.
In adeveru gramatic'a si dictionarul doritu nu
trebuie, nu potu se fia ale cutarui dialectu ro-
manu, ci gramatic'a si dictionarul limbei ro-
manu, ci gramatic'a si dictionarul limbei roma-
ne. Guvernamintele, sub scutul carora Dum-
nedieu a asiediatu pe ua parte din natiunea ro-
mana, nu potu de catu se aplaude la formati-
unea acestei societati cu totulu liteterarie, grama-
ticale si lexicografica. Austria, in sinulu careia
Principatele-Unite a reaflatu la unu momentu
datu in Ard6lu, continuatu sinulu istoriei s6le
intreruptu dela Neculcea, Austria sub scutul
careia s'a inceputu cultur'a limbei romane, atunci
pe candu domni vitrigi o alungasera din curtea
loru in Moldova si Muntenia; Austria care a
simtitu ea insasi dificultatea ce simte astadi si
guvernulu romanu in privintia scrierei limbei
n6stre, dupa cumu se dovedesce din intrebarile
ce, in 1860 si alte dati, a facutu acestu in pri-
vintia ortografiei cu litere latine, suntemu siouri
dloru ministri, ca va privi cu multumire impar-
tirea la lucrurile acestei societati a invetiatoru
romani din Ard6lu si Bucovina.

Nu ne indoimu nici unu momentu despre
ban'a vointia si concursulu si a celoru alte gu-
vernaminte, sub care stau alte provincii Romane,
candu e vorba de instituirea unei societati ecs-
clusivu filologice.

Tare de ac6sta convigere, subsemnatulu nu
se indoiesce ca anca in 1 Augustu viitoru, so-
cietatea literara va fi constituita si ca ea prin
statutele specialii ce isi va d6, determina moda-
litatea dupe care in scurtu timpu se putemu av6
basile culturai limbei. Dictionarul si gra-
matica romana, singurul mediulu prin care se
va put6 pune capetu marei confusiuni ce dom-
nesce astadi, si care, durandu, nu p6te av6 de
catu rele influinti asupra insusi spiritulu natio-
nale.

Asteptu prin urmare, dloru ministri, apro-
barea dv6stra, asupra anesatulu regulamentu,
a'lu supune apoi studiulu Consiliulu de Statu,
confirmarii Inaltei locoteninti.

Ministru secretariu de statu la departamen-
tulu instructiunii publice si alu cultelor,

C. A. Rosetti.

Locotenentia Domneasca a Prinoicateloru-Unite-
Romane.

La toti de facia si viitori sanatate:

Asupra reportulu diui ministru secretaru de
statu la Departementulu instructiunii Publice si
cultelor, sub No. 1890.

Avendu in vedere jurnalulu consiliulu nos-
tru de ministri, incheiatu in s6dintia de la 12
Martiu corentu.

Audindu si opiniunea consiliulu de Statu.

Amu decretatu si decretamu:

Art. I. regulamentul pentru formarea so-

cietatii literarie romane, se aproba de noi precum urmèza:

Regulamentu

pentru formarea societatei literarie Romane.

Art. 1. Se va formá in Bucuresci ua societate literaria cu misiune speciale:

- De a determiná ortografi'a limbei romane.
- De a elaborá gramatic'a limbei romane.
- De a incepe si realizá luorarea dictionarului romanu.

Art. 2. Societatea va tiné sedintiele sèle in palatulu Universitatii.

Art. 3. Societatea va fi subventionata de statu si va avé dreptulu de a primi legaturi si ori oe ofrande.

Art. 4. Societatea se compune acumu pentru antaia óra din urmatorii membri:

- Din trei membri din Romani'a de peste Milcovu;
- Din patru membri din Romani'a de dincoce de Milcovu;
- Din trei membri din Transilvania;
- Din doi membri, din Banatu;
- Din doi membri din Maramuresiu;
- Din doi membri din Bucovina;
- Din trei membri din Basarabia;
- Din doi membri din Macedonia.

Art. 5. Societatea isi va alege presedintele, vicepresedintele si secretarii din sínulu seu.

Art. 6. Societatea póte a 'si inmulti, dupa nevoia, numerulu membriloru sei.

Art. 7. pentru asta unodata, ministeriulu instructiunii publice si alu culteloru va invitá la societate de a dreptulu pe acei barbati din tierile locuite de romani, cari se deosibescu prin meritele si lucrarile literarii.

Art. 8. Ministeriulu Instructiunii publice si alu culteloru va avé in vedere ca, la alegerea de astadata a membriloru, dupe art. 4 se fia reprezentate fiacare din limbele neolatine si din limbele stateloru vecine, cari au avutu influentia asupra formatiunei limbei romane.

Art. 9. Prim'a intrunire a societatei va fi la 1-iu Augustu 1866; sesiunea acèsta va fi de doue luni celu multu.

Art. 10. Indata dupe intrunirea societatii, se vor forma statutele ei definitive, cari voru fi supuse aprobarei domnesci.

Art. 11. In aceste sesiuni va discutá basile dupa care urmèsa a se elaborá dictionarulu si gramatic'a: va defige modulu cumu are a se aduná materi'a si formele limbei din tóte tierile locuite de romani, va decide de catre cine si cum se se lucrese cele doue carti din materialulu adunatu.

Art. 12. Ministrulu instructiunii publice si alu culteloru va procura membriloru din provinciile vecine, pana la formarea budgetului ei separatu, cate 80 de galbeni spese de voiaju si cate doi galb. diurna, éra membriloru din Principate cate 30 galb. voiaju si doi galb. diurna pe totu timpulu catu voru tiné sedintiele literarii.

Art. II. Si celu din urma, ministru nostru secretariu de statu la Departementulu instructiunii publice si culteloru, este insarcinatu cu aducerea la indeplinire a acestui decretu.

Datu in Bucuresci, la 1 Aprile 1866.

N. Haralambie.

Ministru secretaru de statu la departementulu instructiunii publice si culteloru.

No. 582. C. A. Rosetti.

Depesi'a novisima din Constantinopole 9 Apr. v. dela agentulu Principateloru D. I. Golescu adresata locotenentiei anuncia, ca Pórt'a dimpreuna cu celelalte poteri a primitu principulu neintervenirii in Principate si ca este dispusa a recunosce alegerea principelui strainu.

Prin acèsta scire adusa de diurn. „Desbaterile“ se demintu alte sciri din diurnalele germane, cari vréu a soi, ca poteriile voru propune alegerea unui Voda pe 4-5 ani, si ca princ. Carolu de Hohenzollern ar fi intrebatur regimulu francescu: se priméscu corón'a oferita ori nu? si Francoi'a i-ar fi desfatuitu, ér' Rusi'a s'ar fi si improtitu.

Princ. Carolu I. e proclamatu de Domnu prin votu univèrsalu!

Asia consiliulu de ministri proclama, ca pe contrarii acestei vointie natiunale ei va ur mari cá pe dusmani ai natiunei, cá pe conspiratori. —

ITALIA. Florenti'a 14 Apr. Cá in ajunulu tempestatiloru celoru mari siuierau venturile politice prin tóte diurnalele Europei despre aliantia ofensiva si defensiva a Italiei ou Prusi'a, ba so si publicá actulu aliantiei cu adausu, ca ar fi si susoristu si primitu din ambe partile. Asupra armatei din nordu se denumi supremu comandante, renumitulu Cialdini. Unu generalu prusianu si princ. Albertu din Prusi'a visitéscu starea militaria a Italiei, ceea ce facú si tramisulu din partea Italiei in Prusi'a. Birourile de recrutaru sunt ramurite in tóta Itali'a mai vertosu in Lombardi'a. Miscarea trupeloru spre a se aduce in pusetiune de a se poté concentra la ori ce ordine; pregatirea vaseloru marinei, e fapta. Din tóte acestea nuse potea asteptá si deduce alta decatu prorumperea unui resbelu. Astadi dupace princ. Napoleonu cercetá Itali'a in ajunulu redeschiderii corpuriloru legislative totu acelea diurnale se indoiescu, ca s'ar aflá actulu de aliantia primitu si suscrisu; si diurnalulu oficiosu „Italia“ intr'unu art. din fontana oficiosá vorbesce despre cederea Venetiei de buna voia din partea Austriei. — Ér' de alta parte se scrie, oa in Mamola ar fi proruptu o rescolare reactionara cu parol'a „se traiéscu regele Franc“ si „diosu cu Victoru Emanuelu“ si nepotendu gard'a domoli rescól'a, se consemná armat'a, care stinse foculu insurectionaru de alta parte impacarea cu Roma inca totu da peste dificultati chiaru si in obiectulu detorieloru statului Papei. Liniscea ce incepú acum sémana dar' cu cea din ajunulu prorumperii tempestatiloru ingrecate.

Novissimu. FRANCIA. Parisu.

„Constitutionalulu“ responde dorintieloru exprimate de catra diurnalistica: cá se se dechiare Franci'a in privintia cestiunii germane, cu cuvintele: cumca Franci'a nu s'a mestecatu neoi deapreptulu neci pre suptu mana in cèrta. Regimulu imper. urmèsa cu conflictulu in fasele sale cu aceea solitudinea, pe care o sacrificá pentru tóte alte in adeveru importante cause politice esterne. O judecata asupra conflictului regimulu nu o póte pronuncia in publicu fara a luá parte la controversia. In fine arata, ca situatiunea lasa deschisa posibilitatea atatu pentru pace, catu si pentru resbelu.

Caus'a austro-prusiana ér' se inolina la posibilitate de invoire.

Londinu 20 Apr. La interpelarea lui Sandfords responde Layard in cas'a de diosu: conferintia dela Parisu despre Principate se continua, consultarile nu se potu impartasi. Griffith intréba, déca Angli'a va face opusetiune alegerii princ. de Hohenzollern? Layard responde, ca Angli'a póte numai in comunitate cu poteriile garantatorie decide. Desbaterea pentru reforma, latirea votului, se continua.

Adresa de recunoscintia
tramisa Domnului deputatulu din diet'a din Pest'a
Dr. Josifu Hodosiu.

„Stimate Domnule!

Cu cea mai mare bucuria si multumire amu cetitu cuvèntarea d. Tale, care ai tienuto de curundu in diet'a din Pest'a. Fiindu in estazulu bucuriei mele nu me potu retiené, de a nu ve multumi din internulu animei, pentru nobilele si generosele d. tale sentieminte, ce le ai exprimat, aperandu independintia si autonomi'a dulcèi nòstre patrie. Te incredintiasu, stimabile domnule, ca nu vomu incetá neciodata de ati conservá multumirea, si de a te salutá cá pe unu anteluptatoriu romanu, care ai aperatu cu atat'a entusiasmu si resolutiune interesele natiunii nòstre.

Primesce dar', bravule aperatoriu alu independintiei Transilvaniei, dela mine si surorile mele, membre la societatea de lectura din Turd'a — M. Ratiu, Juliana Baritiu, Nina Campeanu S. Medanu, Ecaterina Ratiu, Rosalia Ratiu, C. Micusianu, Juliana Siulutiu, si S. Ratiu — acestu miou suveniru ce vilu oferimu in semnu de recunoscintia, pe langa care ve rogu a primi si respectulu si considerati'a mea, cu care voiu remané, Turda 25. Martiu 1866. A. D. vòstre stimatoria.

Emilia J. Ratiu n. Orghidanu, m. pr.“

Responsulu la adres'a de susu:

„Prèstimata Domna!

Cá fiulu candu are dulce mama, dar' joculu usioru alu sortiei l'a ruptu de lunga dragu

peptu alu ei, si ventulu de negra tempestate l'a aruncatu departe de pamentulu seu natalu, si acolo iu pustia suspina cate-unu cuventu pentru bela tier'a sa: asié sum eu, asié eram candu am primitu afeptuos'a Dvòstra gratulatiune. Si acelu fiu in departare, pururea cugetatoriu la scump'a sa patrii — spuneti mi o! dómna déca n'ar fi versatu o lacrima la audiulu celui mai dulce glasu ce vine de la surorile de aceeași mama? Ei! bine — si eu amu udatu cu lacime préscumpulu suveniru alu Dvòstre. Si me grabescu, domn'a mea, nu in sentiulu de prima emotiune, ci in perpetuuu sentiu de amurulu meu de patria — me grabescu a ve multiami, atatu Dvòstre catu si préstimatelu dómne de la societatea de leptura, pentru gratulatiunea ce-mi faceti, pentru suvenirulu ce-mi dati, pentru onórea in care me impartesiti. Eu voiu oonservá acelu suveniru, cá unic'a dintre cele mai scumpe si mai rare flori de bucuria ale vietiei mele; eu Ve voiu pestrá totudeun'a respectulu si consideratiunea ce ve detorescu.

Nu m'am indoitu nici-odata, préstimat'a mea domna, ca aperarea independintiei si autonomiei dulcèi nòstre patrie — ori de unde ar veni aceea — totudeun'a ar fi aflu si va aflá resu-netu in inimele ce o iubescu; si cine e acél'a care ar poté se nu-si iubéscu patri'a? Dar' fii sunt detori a iubi pe mama — si eu inoa n'amu facutu alta, decatu mi-amu implinitu o detorintia de sacra iubire catra iubit'a mea patria candu mi-amu redicatu modestulu méu cuventu intru aperarea unei dintre cele mai mari si mai vitali cestiuni pentru romani; si n'amu facutu alt'a, préstimata dómna, decatu inapiratu de geniulu parintiloru nostri, impartasitu si eu de suferintiele lor, invetiatu din actele si luptele loru cele mari — amu urmatu calea ce ni-a aretat'o ei: cale si legale, si patriotica si natiunale, care si-are fundamentulu seu in istori'a patriei si natiunei nòstre, si pe care singura se póte si aperá si sustiené independintia si integritatea dulcèi nòstre tiere. Eu voiu tiené la acést'a, ca atunci neci de cum nu-mi va poté fi alegerea grea de a merge mai departe, si totu pe acea cale . . .; eu voiu tiené totudéun'a de periculosu si numai ongetulu macar de a atacá autonomi'a si independintia avi-tica a tieriei mele.

Candu apoi si Dvòstra, demne stranepote ale mariloru matròne romane, ni stati in ajutoriu ou dulcele Dvòstra indemnu — o! atunci eu nu mai desperediu ca tier'a mea si-ar poté perde oandu-va independintia s'a.

Primitu dómna, atatu Dvòstra catu si préstimatelu dómne de la societatea de leptura, espresiunea sentieminteloru de onóre, cu care sunt, Pest'a 1 Aprile 1866.

Alu Dvòstre

stimatoriu

Dr. Iosifu Hodosiu, m. p.
deputatulu cercului Bradu, comitatulu Zarandu.“

Contribuiri pentru ajutorirea ardeleniloru de pe Campia cerce-tati de fómete.

Se mai tramisera deadreptulu la comitetu din Turd'a prin d. canonicu Ioane F. Negrutiu, cá presiedinte alu comitetului filialu din Blasiu si d. can. Elia Vlása, notariu alu acelu comitetu pentru ajutorirea lipsitiloru din comitatulu Turdei, armatoriile colecte:

Escelenti'a S'a D. metropolitulu Alecsandru St. Siulutiu 100 mertie cereale, 50 de grau si 50 de cucurudiu; D. can. Timotea Cipariu 10 mertie cucurudiu; Georgiu Popa, economu ér' 10, si Ioane Strajanu 1 mertia cucurudiu, cu totulu in cereale 121 mertie.

Ilustritatea S'a D. Dr. Iosifu Papp Szilágyi, episcopu romanu greco-catolicu din Oradea mare 200 fl. m. a. (Va urmá.)

Cursurile la bursa in 24. Aprile 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 6 cr. v.
Augsburg	—	—	105 „ — „
London	—	—	105 „ 50 „
Imprumutulu nationalu	—	—	60 „ 65 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	56 „ 60 „
Actiile bancului	—	—	691 „ — „
„ creditului	—	—	127 „ 50 „